

III

Τὸν ἔφαγ' ἡ λαθωματιὰ ποῦ τοῦθ' ὄσκει τὰ στήθη
 Ἄπ' τὸν καιρὸ ποῦ δῶσανε στ' Ἀσιανοῦ τὰ πλήθη
 Τὴν Κρήτη τὴν πολύπαθη οἱ Φράγχοι ματωμένη
 Μὲ ραγισμένα ἄρματα, καὶ φορεσιὰ καμένη . . .
 Προσκυνησέ το, λεθεντιὰ, τὸ ἄξιο παληκάρι,
 Κι' ἄς γείνη τὸ κρεθθάτι του γιὰ μᾶς προσκυνητᾶρι.

Σᾶς ἐξορκίζω εἰς αὐτὸ τὸ ἠματωμένο σῶμα,
 Εἰς τὰ σθυσμένα μάτια του καὶ τὸ κλειστό του στόμα,
 Ἄχ! ναί, καὶ στή βαθεῖα πληγὴ πρὸ χάσκει στὰ πλευρά του,
 Ποτὲ νὰ μὴν ξεχάσετε, ποτὲ τὴν λεθεντιὰ του,
 Καὶ εὐχηθῆτε ὁ Θεὸς καθένα νὰ ἀζιώσῃ
 Γιὰ τάρφανὰ ἀδελφια μας τὸ αἷμα του νὰ δώσῃ.

Τὸν βλέπετε; περήφανος λεθέντης, ζηλεμένος,
 Μόλις τὸ πρῶτο ἀκούστηκε τουφέκι, ἄρματωμένος,
 Εἰς τὴν Ἀθῆνα ἔφρησε κι' ἀδελφια καὶ μητέρα,
 Καὶ ἔτρεξε αἰμάτωσε ἠματώθηκε ἐκεῖ πέρα.
 Εὐλογημένος τρεῖς φοραὶς κ' ἡ γῆ ποῦ ἔα σκεπάσῃ
 Τ' ἀντρεπωμένο νιάτα του, τὰ στήθια του, ν' ἀγιάσῃ!

ΕΜΜ. Κ. ΣΤΡΑΤΟΥΔΑΚΗΣ

Ο ΓΕΡΩ-ΖΩΓΡΑΦΟΣ

Ἡ Μάγισσα Νύχτα ξαπλώνει τὰ σγουρόμαυρα μαλλιά της
 καὶ τυλίσσει σιγά-σιγά μὲ τῆς μακρόπυκνες τρίχες της τὸ
 παιδί της τὴ Γῆ. Στὸ συγνεφιασμένο μέτωπό της κανένα δια-
 μάντι δὲν λάμπει καὶ ἀπὸ τὸν παγωμένο κόρφο της σταλάζει
 πηγμένο-πηγμένο τὸ γάλα της καὶ πιπιλίσσει μὲ χιόνι πυκνὸ
 τὸ κοιμισμένο παιδί της

*
 *

Μέσα ἔξ' ἓνα ἀρχοντικὸ θάλαμο ἡ ἀναμμένη θερμάστρα σκορ-
 ποβολᾷ ὀλοτρόγυρα τῆς παιγνιδιάρικες φλόγες της καὶ μὲ τὴ
 θερμογόνα πνοή της παραμερίζει ἄφοβα τὴ παγωνιὰ τῆς κά-
 μαρας. Στὴ μέση τὸ τετράγωνο τραπέζι κρατεῖ ἀκούραστα
 στὸν ὦμο του τὸν κάθε ὄγκο διπλοτυλιγμένου χαρτιοῦ, τὸ κάθε

βάρος μελανοχαραγμένης 'Ιδέας. Παράμερα άπάνω στο βελουδένιο σοφά ξεποστάξει άναπαυτικά ο γέρω-ζωγράφος...

Το ευρύ μέτωπό του αύλακόνει το βαθύ αύλακι τής πολυκυμάντου περασμένης ζωής, ή πάλλευκη στίλβουσα γενειάδα του με μιά ζωγραφιστή άρμονία άκουμβά νωχελώς το ευρύ στέγνο του και το άξάστερο βλέμμα του πέφτει περίλυπο άπάνω στον άχρηστο πελά χρωστήρα, που κείται ασάλευτος στη ξύλινη πλάκα του παλαιού τρίποδός του...

Βουτημένος ο γέρος όλόκληρος στο περασμένα Καιρό, θωρεί μέσ' στο καθρέφτη του Χρόνου τή δυναμοσφόρα άνδρική μορφή του, θωρεί το πανίσχυρο χέρι του να κρατή άδελφικά το χρωστήρα του και ν' άπεικονίζει πιστα στο τεντωμένο πανί τή κάθε παράξενη ιδέα, βγαλμένη από τήν κολυμβήθρα τής φαντασίας του... Θωρεί τή μάγισσα Τέχνη να του ξανοίγη τα κάλλη τής φύσεως με το άσπαγο μάγο ραβδί της και με όλόλαμπρη δόξης κορδωνα να στολίζει το μέτωπό του. Ύστερα βλέπει μιά μέρα μέσα από τή περὶ τρελή, τή περὶ παράξενη πινελιά του, να βγή ζωντανή ζωγραφιά ή μονάκριβη κόρη του... Ρουφημένος τότε στην έγώιστική ιδέα τής Δημιουργίας, άγναντεύει να φυσά στο άδύνατο πλάσμα του τήν άφθαρτο, παραγωγό τής ύλης Δύναμι, και με το φύσημα αυτό αισθάνεται τήν ισχύ του σιγά-σιγά να φεύγη, το Χρόνο να φορτόνη με σακκι χρόνια τή ράχι του, να θαμπόνη το ξάστερο φακό του ματιού του, να σκονίζει μ' όλόασπρο χιόνι τα χρυσότριχα μαλλιά του και να χαρίξει άρώτηγχα στη μονάκριβη κληρονόμα του τα φυσικά χαρίσματα τής Τέχνης του...

Στή σκέψη αυτή ο γέρος σηκώνεται, σουφρώνει μ' άγανάχτησι τα φρύδια του, σιμόνει το ξύλινο τρίποδά του, άρπάζει στα χέρια του το τριχομαδημένο πελά χρωστήρα που μιά φορά σι όλοκαμαρωτές κατακαινούργιες τρίχες του τόσο γλυκά έχάιδευσαν τα φανταστικά όνειρά του και μπρός στη φριχτή πραγματικότητα πέφτει σωρός βαρύς άπάνω στο ψάθινο κάθισμα, κρύβοντας το χιονισμένο κεφάλι του μέσα στα σκελετώδη χέρια του και κλαίει-κλαίει-κλαίει.

Κλάψε, γέρω, κλάψε, κλάψε και σβύσε με το δάκρυ σου τον έγώισμό τής σάρκας σου, κι' αν ξοστραχίσης τής τυφλόδουλης σκέψεις σου και συνειθίση το βλέμμα σου να κρεμιέται άζήλευτα

στή δόξα τῆς κόρης σου, σήκωσε περήφανα τὸ λαμπρασημι-
σμένο κεφάλι σου, σκούπισε τὰ μαυροβλέφαρά σου καὶ τρέξε νὰ
ἰδῆς ἔμπρὸς εἰς τὸ νέο ἔργο τῆς τὴν ἀκατάβλητη φυσικῆ τῆς
κληρονομικότητος Δύναμι, χωρὶς καμμιὰ ξεχωρισιὰ τοῦ φύλου.

Ἐάφνου μιὰ συγνεφιασμένη σκέψις μαυρίζει τοῦ γέρου τὸ
μέτωπο· σηκώνεται, ἀνάθει μὲ βία τὸ κερί του καὶ τραβᾷ. . . .

*
*

Γλυκεῖα σὰν τ' ὄμορφ' ὄνειρο ὀρθοῦται στὸν τοῖχο ἢ Εἰκὼν
τῆς Ἐλπίδος. Τὸ κρινόλευκο κορμί τῆς πίσω ἀπὸ τὸν αἰθερέ-
νιο οὐρανογάλανο πέπλο τῆς μὲ χάρι διακρίνεται. Τὸ μαγικὸ
βλέμμα τῆς τὸ νανουρισμένο στὴν ὀλοκάθαρη θάλασσα τῆς Ἰ-
ριδος τοῦ ματιοῦ τῆς λές κ' ἀφίνει μιὰ μαλακὴ θωπεῖα στὸ
κάθε τι... Πάνω ἢ αὐγὴ τινάζει δίχτυ ἀχτίδες στὸ ὀλόξανθο
κεφάλι τῆς, κάτω πέλαγος ἄνθη κρύβουν τὰ ὀλόγυμνα πόδια
τῆς στὸ χαρμοστόλιστο κόρφο τους, καὶ δίπλα ἢ σιδερένια ἄγ-
κυρα στηρίζει ἀναπαυτικὰ τὸ ἀκουμβισμένο ἀφρόπλαστο χέρι
τῆς...

Λησμονημένος ὁ γέρος στὸ ἐγὼ τοῦ ἀτόμου του, προχωρεῖ
μ' ἀπόφασι στὸν παρθενικὸ θάλαμο, ἀκουμβᾷ στὸ τραπέζι τὸ
ἀναμμένο κερί του, σηκώνει μὲ πυρετώδη ὀρμὴ στὴ καρέκλα τὸ
ὀλότρομο κουφάρι του γιὰ νὰ ρίξει, νὰ κομματιάσῃ τὴ κρεμα-
σμένη Εἰκόνα...

Ἐάφνου ἕνας βρόντος βαρὺς τραντάζει τὴ σιγαλιὰ τῆς κά-
μαρας

*
*

Στὸ πάτωμα σωριάζει ἀσάλευτος νεκρὸς ὁ γέρος καὶ πάνω
του στέκει ἄθιγη, ἀχάλαστη, νικητριά ἢ Γυναικεῖα Ἐλπίς...

Βιέννη, τῆ 1)11)1900.

ΑΛΕΞΑΝΔΡΑ Γ. ΠΑΝΑΓΙΩΤΑΤΟΥ

Παιδιάτρος